

Van: Karin Molenaar
Telefoon: 14010

Uw kenmerk: 24bb002927
Ons kenmerk: M2405-918 24bo006350

Onderwerp: Hoe doet de gemeente Rotterdam
het als schuldeiser (24bb002927)

Datum: B&W 9 juli 2024

Aan de gemeenteraad

Op 6 mei 2024 stelde raadslid S. Reitema (PvdA) ons schriftelijke vragen over 'Hoe doet de gemeente Rotterdam het als schuldeiser?' (24bb002927).

Inleidend wordt gesteld:

Meermaals heeft onze fractie vragen gesteld over de gemeentelijke schuldhulpverlening. Zo hebben we vorig jaar uitgevraagd hoe het zit met de capaciteit en wachttijden van de gemeentelijke schuldhulpverlening, en aangestuurd op het goed en adequaat laten verlopen van schuldhulptrajecten.¹

Ook hebben we afgelopen jaar uitgevraagd hoe vaak de gemeente betrokken is in schuldendossiers als schuldeiser. De laatste cijfers die wij hebben ontvangen slaan op 2022, toen zijn er in Rotterdam 1834 MSNP afgerond waarvan 1358 met gemeentevordering.²

Onze fractie is benieuwd naar de meest recente cijfers, en hoe voortvarend de gemeente Rotterdam werk maakt van gemeentelijke schuldhulpverlening.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Hoeveel Rotterdammers hebben op dit moment schulden bij de gemeente?

Antwoord:

De gemeente incasseert vorderingen bij vier gemeentelijke onderdelen, namelijk bij Werk & Inkomen, Belastingen, Bestuurs- en Concernondersteuning en Kredietbank Rotterdam.

¹ Document RotterdamRaad - [23bb004010] Laat geen ruimte voor de schuldenindustrie en voorkom wachtlijsten bij de gemeentelijke schuldhulpverlening - iBabs Publieksporaal

² Document RotterdamRaad - [23bb000439] Beantwoording vragen Reitema over Schulden beter in kaart brengen voor meer grip - iBabs Publieksporaal

We kunnen uw raad geen exact aantal unieke Rotterdammers met openstaande vorderingen bij de gemeente geven. Het is namelijk mogelijk dat een Rotterdammer bij meerdere gemeentelijke onderdelen openstaande vorderingen heeft. Vanwege wet- en regelgeving (privacyregels) is het de gemeente niet toegestaan de systemen van de vier incasserende afdelingen met elkaar te vergelijken, om eventuele dubbele registraties eruit te kunnen filteren. We kunnen deze aantallen op uw vraag dan ook niet geven.

Vraag 2:

Wat is op dit moment het totale bedrag van de schuld bij de gemeente?

Vraag 3:

Wat is het totale bedrag aan gemeentelijke schulden van onze inwoners op dit moment?

Antwoord op vragen 2 en 3:

Het is niet eenvoudig een eenduidig antwoord op deze vragen te geven. De gemeente incasseert meer dan 100 verschillende soorten vorderingen onder verschillende wet- en regelgeving van zowel Rotterdammers, als van mensen die niet (meer) in onze gemeente woonachtig zijn. Daarnaast incasseren wij ook zakelijke vorderingen bij allerlei kleine en grote ondernemers/bedrijven.

Voor de beantwoording van deze vragen gaan wij ervan uit dat deze zich richten op de gemeentelijke incassoactiviteiten bij particulieren en niet op de zakelijke incassoportefeuille.

Het totaalbedrag aan openstaande gemeentelijke vorderingen bij particulieren bedraagt zo'n 135 miljoen euro. Denk hierbij aan vorderingen zoals leenbijstand, sociale leningen maar ook openstaande vorderingen van bijvoorbeeld afvalstoffenheffing.

Belangrijk hierbij te vermelden is dat het lang niet altijd gaat om problematische betalingsachterstanden die niet of moeizaam worden afgelost. Voor het merendeel van de openstaande vorderingen geldt dat het reguliere openstaande betalingsverplichtingen zijn die op normale en afgesproken wijze worden betaald. Denk hierbij aan vorderingen zoals saneringskredieten of gemeentelijke heffingen, bijvoorbeeld parkeerbelasting.

Vraag 4:

Kunnen de verschillende schuldhulpregelingen van de gemeente uiteengezet worden?

Antwoord:

Voor het antwoord op deze vraag gaan wij ervan uit dat u met 'verschillende schuldhulpregelingen' doelt op de verschillende manieren van schuldregelen bij de Kredietbank Rotterdam. Deze manieren zijn afhankelijk van de schulden- en persoonlijke situatie van de Rotterdammer en kunnen zijn:

- Een betalingsregeling, waarbij de Rotterdammer zijn vordering(en) volledig (dus voor 100%) terugbetaalt. De Kredietbank treft in deze variant betalingsregelingen met de schuldeiser(s).

- Een herfinanciering, waarbij de Rotterdammer zijn vorderingen volledig (dus voor 100%) aflost middels een persoonlijke lening die de Kredietbank verstrekt. Hierna heeft de Rotterdammer alleen nog een vordering bij de Kredietbank.
- Een minnelijke schuldregeling, waarbij de schuldeisers een percentagevoorstel voor een (gedeeltelijke) afbetaling van hun vorderingen krijgen. Als de schuldeisers akkoord gaan met het betalingsvoorstel verlenen zij kwijtschelding voor het deel van de vorderingen die niet kan worden afgelost. Deze manier van schuldregelen kan in de vorm van een saneringskrediet³ of een schuldbemiddeling⁴.

Voor alle hierboven genoemde vormen van schuldregelen geldt dat de Kredietbank indien nodig middels budgetbeheer ondersteuning biedt bij het betalen van de aflossingen op de schuldregeling.

In andere situaties, namelijk als de gemeente als schuldeiser optreedt, staat de menselijke maat en maatwerk voorop. Het uitgangspunt is ons sociaal incasseren beleid. Uiteraard moeten wij ook rekening houden met de wettelijke verplichtingen die we hebben.

Vraag 5:

Kan het bestaande beleid van de gemeente als schuldeiser uiteengezet worden?

Antwoord:

De uitgangspunten van sociaal incasseren vormen het gemeente-brede kader voor het beleid. Centraal daarin staat de Rotterdammer en zijn of haar leefwereld. Met ons sociaal incasseren beleid streven we naar het effectief incasseren van vorderingen zonder de mens achter de debiteur uit het oog te verliezen. We willen daarmee bereiken dat Rotterdammers een stabiele financiële basis behouden of kunnen creëren. Door een professionele en sociale benadering doen we recht aan de belangen van zowel de gemeente als haar inwoners. Wanneer blijkt dat mensen meer hulp nodig hebben, zorgen we voor een goede advisering en overdracht naar de gemeentelijke (schuld)hulpverlening.

Rotterdam heeft 9 principes voor Sociaal Incasseren opgesteld. Hierbij is rekening gehouden met onze wettelijke verplichtingen en de menselijke maat. Deze principes zijn leidend in de uitvoering van ons sociaal incasseren beleid.

1. Een juiste bejegening – We communiceren respectvol en begrijpelijk;
2. Bereikbaar zijn – Rotterdammers kunnen makkelijk de juiste mensen of wegen vinden als men een vraag heeft of informatie wil aanleveren;
3. Heldere afspraken – Afspraken worden vastgelegd en zijn duidelijk voor zowel de Rotterdammer als voor medewerkers;
4. Situationeel invorderen – We leveren maatwerk passend bij de situatie van de Rotterdammer;
5. Kosten voor Rotterdammers beperken – Zo veel mogelijk in het minnelijke oplossen;

³ Bij een saneringskrediet wordt de totale schuldenlast tegen finale kwijting afgekocht op basis van een percentagevoorstel. De Kredietbank leent de Rotterdammer het benodigde bedrag in de vorm van een saneringskrediet, waarna deze alleen nog het krediet aan de Kredietbank hoeft terug te betalen.

⁴ Ook bij een schuldregeling wordt een percentagevoorstel aan de schuldeisers gedaan, maar wordt de maandelijkse afloscapaciteit gereserveerd en aan het einde van de looptijd van de regeling (18 maanden) uitbetaald aan de schuldeisers. Het uitgangspunt gedurende deze periode van 18 maanden is dat de Rotterdammer zich maximaal inspant om een zo groot mogelijk deel van zijn schuldenlast af te betalen. En waarbij elke schuldeiser zich bereid verklaart finale kwijting van het restant van de schuld te verlenen wanneer aan deze maximale inspanningsverplichting is voldaan.

6. Vroegsignaleren – Mensen die hulp nodig hebben zijn in beeld en worden proactief benaderd en verwezen naar (schuld)hulpverlening;
7. Informatie en kennis delen – Er wordt door de incasserende afdelingen samengewerkt om te zorgen dat mensen goed geholpen worden
8. Afspraken met deurwaarders – We vragen van deurwaarders om ook sociaal te incasseren;
9. Continue verbeteren – We evalueren, leren en verbeteren continu.

Vraag 6:

Hoe verhoudt het gemeentelijk beleid zich tot het keurmerk "Warm Incasseren" dat Rotterdam draagt?

Antwoord:

In 2022 hebben wij het keurmerk 'Warm Incasseren' behaald. Om hiervoor in aanmerking te komen is ons gemeentelijk incassobeleid en de uitvoering ervan getoetst aan de eisen van het keurmerk 'Warm Incasseren'.

In het coalitieakkoord 2022 – 2026 'Eén Stad'⁵ en in het beleidskader armoede en schulden 2023 – 2026 'Rotterdam voor iedereen'⁶ is opgenomen dat wij ons inspannen om het keurmerk te blijven behouden. Recentelijk hebben wij de audit doorlopen en is het keurmerk verlengd. Het gemeentelijk incassobeleid voldoet daarmee aan de voorwaarden die het keurmerk aan keurmerkhouders stelt.

Vervolgens wordt gesteld:

Vorig jaar stelden we tevens de vraag hoeveel bijkomende kosten er worden gemaakt om schulden te innen, de 'bijkomende schuld'. Het antwoord was toen dat de gemeente niet over deze informatie beschikt, en dat er een schuldenoverzicht wordt aangeleverd waarin geen uitsplitsing qua hoofdstom en overige kosten wordt gemaakt.⁷ Echter hecht onze fractie enorm veel waarde aan transparantie van data en verzoeken wij het college toch om deze uitsplitsing op te vragen.

Vraag 7:

Hoeveel kost het de gemeente om deze schulden te innen? (Denk ook aan kosten als de inzet van medewerkers, derde partijen, rente, bewindvoerders, boete op boete, en een grove uitsplitsing over deze categorieën).

Antwoord:

Ook voor deze vraag geldt dat een eenduidig antwoord in de vorm van een totaalbedrag niet eenvoudig is.

Bij de genoemde incasserende afdelingen werken diverse functionarissen aan diverse incassowerkzaamheden. Deze incassowerkzaamheden betreffen zowel taken aan achterstallige betalingen maar ook taken rondom reguliere betalingsverplichtingen. Het is niet mogelijk een uitsplitsing van de kosten aan inzet van medewerkers te geven omdat niet geregistreerd wordt wanneer iemand werkt aan achterstallige of reguliere betalingsverplichtingen.

⁵ Document RotterdamRaad - [22bb004153] Bijlage 1 behorende bij 22bb4152 - rapport Coalitieakkoord 2022 - 2026 een Stad - iBabs Publieksporaal

⁶ Document RotterdamRaad - [23bb004631] Bijlage 1 behorende bij 23bb004360 "Rotterdam voor Iedereen" beleidskader armoede en schulden 2023-2026 - iBabs Publieksporaal

⁷ Beantwoording vragen Reitema over Schulden beter in kaart brengen voor meer grip RotterdamRaad - iBabs Publieksporaal

Wij streven naar zoveel mogelijk minnelijke betalingsoplossingen zodat de inzet van deurwaarders niet nodig is. Als het ondanks onze inspanningen niet lukt gemeentelijke vorderingen minnelijk betaald te krijgen dan kunnen deurwaarders worden ingezet. De gemeente heeft zelf fiscale deurwaarders in dienst. Daarnaast hebben we met twee externe, aanbestede deurwaarderskantoren goede samenwerkingsverbanden⁸. Deze deurwaarders werken in opdracht van de gemeente Rotterdam en dus volgens de geldende gemeentelijke voorwaarden voor sociale incasso. Zij brengen hiervoor kosten 'per opdracht' in rekening.

Andere derde partijen of bewindvoerders spelen geen rol bij het incasseren van gemeentelijke vorderingen. Incasserende afdelingen hebben wel op regelmatige basis contact met bewindvoerders (of andere hulpverleners/vertegenwoordigers) omdat zij optreden als vertegenwoordiger van Rotterdammers met betalingsverplichtingen aan de gemeente. Bewindvoerders nemen dan bijvoorbeeld contact op met de gemeente om betalingsafspraken te maken.

Vervolgens wordt gesteld:

Tot slot hebben we een aantal vragen aangaande het saneringsbeleid van de gemeente Rotterdam. Uit onderzoek van het Waarborgfonds Saneringskredieten blijkt dat inmiddels bijna alle gemeenten in Nederland schulden van burger overnemen. Het fonds is 'blij verrast' met de groeiende populariteit van het saneringskrediet.⁹

Vraag 8:

Hoeveel van de openstaande schulden bij de gemeente zijn in 2023 gesaneerd?

Antwoord:

Voor het antwoord op deze vraag gaan we er van uit dat u vraagt naar het totaalbedrag van gemeentelijke openstaande vorderingen dat door de Kredietbank Rotterdam in een minnelijke schuldregeling is gesaneerd.

In 2023 is een totaalbedrag van zo'n 3,5 miljoen euro aan openstaande gemeentelijke vorderingen gesaneerd via een minnelijke schuldregeling door de Kredietbank Rotterdam.

Nadat een akkoord in de aanvraag minnelijke schuldregeling is bereikt wordt het deel van de vordering dat in de minnelijke schuldregeling niet kan worden afbetaald, afgeboekt.

Vraag 9:

Hoe wordt maatwerk toegepast in een saneringsregeling? Kunnen hier concrete voorbeelden van genoemd worden?

Antwoord:

Zoals het antwoord op vraag 4 laat zien, is een schuldregeling altijd maatwerk.

⁸ [Document RotterdamRaad - \[24bb003033\] Beantwoording vragen Reitema over AI voor een nieuw verdienmodel op schulden? Niet in onze stad! - iBabs Publiekspportaal](#)

⁹ [Bijna alle gemeenten nemen inmiddels schulden van burgers over \(nos.nl\)](#)

Vraag 10:

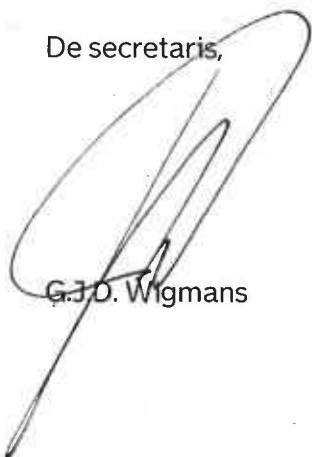
Hoeveel van de openstaande schulden bij de gemeente zijn in 2023 kwijtgescholden?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 8. Na een minnelijke schuldregeling (of schuldsanering) wordt het restant van de openstaande vordering afgeboekt. Wij zien vraag 10 daarom in het verlengde van vraag 8.

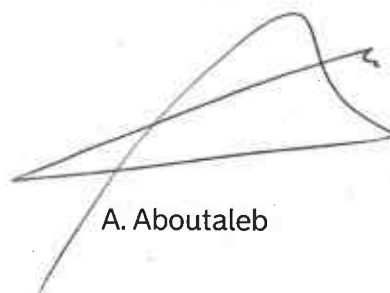
Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

A. Aboutaleb